

Diyalog seansları

"Medeniyetlerarası Diyalog" ana temasıyla gerçekleştirilen 6. Uluslararası Sinema Tarih Buluşması, 19 Aralık'ta Lütü Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'ndaki ödöl töreniyle sona erdi. Jüri bu yıl tercihini, Fransız yönetmen Andre Techine'in "Uzak" filminden yana kullandı. Belgeseller arasında ise ipi Rithy Panh'ın "Ölüm Makinesi Kızıl Kimmerler" filmi göğüsledi.

Festival, açılış gecesinde atlattığı badireyi saymazsak, gerçekten adına uygun bir çeşitlilik sundu İstanbullu sinemaseverlere. Lütü Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'ndaki açılış gecesinin tek pürüzü, TÜRSAK Başkanı Engin Yiğitgil'in deyimiyile "diyalogu içine sindirememiş" birkaç kişinin anlamsız çıkışıydı. Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun konuşmaya başlamasıyla önce sun"i bir şekilde hapsirran ve öksüren bir grup, ardından alkışlarla konuşmayı kesmeye çalıştı. Uluslararası bir organizasyona yakışmayan görüntülerin ardından konuşan, festivalin onur konuğu Polonyalı yönetmen Agnieszka Holland, "Hiç olmazsa bakanınızla iletişim kurabiliyorsunuz. Biz kültür bakanımız konuşurken sadece uyuyabiliyoruz. Üstelik bakanınız yakışıklı da!" sözleriyle ortamı yumuşattı.

Bakan Mumcu'nun "Bu, icat edilmiş ve bize dayatılmış bir şeydir" dediği Huntington'ın tezi, bir darbe de "Medeniyetlerarası Diyalog" panelinden aldı. 13 Aralık'ta Galatasaray Üniversitesi'nde düzenlenen panel, sadece konuşmacıların değil, dinleyicilerin de hararetli katılımıyla oldukça renkli geçti. En ilgi çekici panelistler, dilimizden anlıyor olmaları dolayısıyla, Danimarkalı Türkolog Martin Van Bruinessen ve İtalyan Türkolog Giampiero Bellingeri idi. Paneli, "Hadi canım sen de!", "Yok artık daha neler!" ve "Siz ona bakmayın, bu konuları çok iyi bilmez" gibi sözler eşliğinde yöneten Prof. İlber Ortaylı ise ilginin merkezindeydi. Fransız yazar Lois Gardel, Fransa Ulusal Sinema Kurumu Başkanı Frederic Brillion, İran Medeniyetler Enstitüsü'nden Muhsin Mudir Şanenci ve İran Kültür Ataşesi Muhammed Ali Nevidî'nin de katıldığı panel, yakın medeniyetler arasındaki "kopukluğu" ortaya koydu. Zira Avrupalı katılımcılar konuşmalarını Türkçe yaparken, İranlı katılımcıları, İngilizce- Türkçe tercümeden dinlemek zorunda kaldık. Bu arada, kültürümüzü ve dilimizi etkilemiş sınır komşumuzun dili Farsça'yı bilmeyişimize mi, onların Türkçe'yi bilmeyişine mi yanalım, bilemedik.

Festivalde 24 ülkeden toplam 90 yönetmene ait film gösterildi. Festival yönetimi "Öne Çıkan Filmler" başlığıyla bir öneri listesi hazırlamıştı ama bizim dikkatimizi bambaşka filmler çekti (Sinemanın hayli kişisel olduğu da böylece bir kez daha

kanıtlandı). Son zamanlarda dünya sinemasında prestij kazanan İran sineması, gözdelerimiz arasındaydı. Özellikle İranlı yönetmen Ali Rıza Emîni'nin "İnsan Hakları" bölümündeki "Rüzgâr Mektupları" adlı filmi, asker ocağındaki insanların, "sivil yaşama ait bir ses duyma" haklarını ele alış bakımından oldukça başarılıydı. İran sinemasının alâmet-i fârikası olan, simgesel ancak sade anlatım, bu filmde de seyirciyi sarmalıyordu. Ayrıca Çingene ve Kadınlar Hapishanesi ilgi gören İran filmlerindendi. Kanadalı yönetmen Boris Majsovski'nin, "Medeniyetlerarası Diyalog" bölümünde gösterilen filmi "Üç Buçuk" ise göçmenlik olgusu etrafında, "iletişimsizliği" sorguluyordu. Majsovski de anlatımını, metaforlar ve renk kullanımlarıyla destekleyen yönetmenlerden.

Bir hafta boyunca beş ayrı salonda sinemasevenleri cezbeden filmler, seçim yapma konusunda oldukça kafa da karıştırdı. Bir yanda, o salon senin bu salon benim koşturan genç hevesliler, diğer yanda 12.00 seansında kurulduğu koltuğunu ancak 21.30"daki filmi izledikten sonra terk eden ileri yaştaki sinema düşkünleri vardı. (Öyle ki, Sinema TÜRSAK'ın soğuk salonu bile bu grubu caydıramadı). Böylece, çoğunlukla 20 kişiyi geçmeyen salonlarda yeni dostluklar geliştirdik, önceki festivalde kurulan dostluklarımızı da pekiştirdik. Darısı bir sonraki festivalin başına...

2003-12-22

Muhabir: Elif Tunca